

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

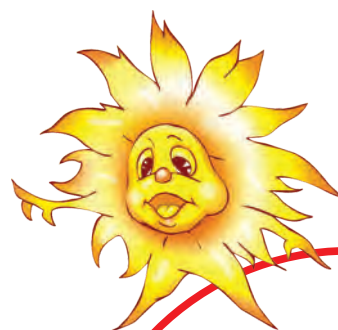
Olga Pîrîială

EDUCAȚIE CIVICĂ

MANUAL PENTRU CLASA A III-A
SEMESTRUL al II-lea

Manualul (48 de pagini) a fost elaborat în conformitate cu Programa școlară
pentru disciplina **Educație civică – Clasa a III-a**,
aprobată prin OMEN Nr. 5003/02.12.2014

Numărul de telefon european de asistență pentru copii: **116.111**

Siguranța copiilor pe Internet

031.80.80.000
www.helpline.sigur.info

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Manualul a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice, nr. 3325/03.03.2016 în urma evaluării și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5003/02.12.2014.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital.

Inspectoratul școlar
Școala / Colegiul / Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Referenți: Corneliu Constantin Ilie, profesor, gradul I didactic

Celina Iordache, profesor, gradul I didactic

Redactare: Iuliana Voicu

Ilustrare: Nicușor Petrescu, Shutterstock.com

DTP: Carmen Mateescu

Corectură: Gabriela Ilincioiu

Culegere: Georgeta Haralambie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PÎRÎIALĂ, OLGA

Educație civică : manual pentru clasa a III-a / Olga Pîrîială. -

București : Aramis Print, 2016

2 vol.

ISBN 978-606-706-222-9

Semestrul 2. - ISBN 978-606-706-224-3

371.671:372.832:373.3

ISBN General: 978-606-706-222-9

Sem. 2: 978-606-706-224-3

Copyright © 2016 Aramis Print s.r.l. toate drepturile rezervate

Aramis Print s.r.l. • Redacția și sediul social:

B-dul Metalurgiei nr. 46-56, cod 041833,

sector 4, București, O.P. 82 – C.P. 38,

tel.: (021) 461.08.10/14/15; fax: (021) 461.08.09/19.

e-mail: office@edituraaramis.ro; office@megapress.ro.

Departamentul desfacere: tel.: (021) 461.08.08/12/13/16;

fax: (021) 461.08.09/19; e-mail: desfacere@edituraaramis.ro

Tipărit la MEGApress

DOMENII	UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE/CONȚINUTURI	PAG.	COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE
B. RAPORTURILE NOASTRE CU LUCRURILE ȘI FIINȚELE	IV. RAPORTURILE NOASTRE CU ANIMALELE ȘI PLANTELE 1. Noi și celelalte viețuitoare 2. Ce sunt animalele și plantele? 3. Nevoia de plante și animale 4. Atitudini față de plante și animale <i>*Proiect: Școala mea verde</i> Recapitulare: Minunata lume a plantelor și animalelor Evaluare sumativă Lectură suplimentară: <i>Semnul de iarbă</i> , de Silvia Kerim	4 6 8 10 12 14 16 18	1. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană 1.1. Explorarea calității de persoană pe care o are orice om 1.2. Identificarea unor trăsături morale definitorii ale persoanei 1.3. Explorarea grupurilor mici și a regulilor grupului 2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut 2.1. Recunoașterea unor atitudini în raport cu lucrurile, plantele și animalele 2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, plantele și animalele 2.3. Explorarea unor relații existente în cadrul grupului 3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate 3.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru 3.2. Participarea la acțiuni în grupuri mici, prin asumarea de drepturi și îndatoriri *3.3. Participarea la proiecte simple cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale
V. RAPORTURILE NOASTRE CU CEILALȚI OAMENI	1. Grupurile din care facem parte 2. Familia 3. Grupul de prieteni 4. Grupul de joacă 5. Grupul de învățare 6. Reguli ale grupului 7. Drepturi și îndatoriri în cadrul grupului <i>* Proiect: Mâinile mici fac fapte mari</i> Recapitulare: Împreună suntem mai puternici Evaluare sumativă Lectură suplimentară: <i>Cât durează o călătorie pe jos în jurul lumii?</i> , de Rosie Swale-Pope Recapitulare finală: Părerea și atitudinea ta contează! Evaluare finală/Autoevaluare	20 22 24 26 28 30 32 34 36 38 40 42 45 47 48	1. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană 1.1. Explorarea calității de persoană pe care o are orice om 1.2. Identificarea unor trăsături morale definitorii ale persoanei 1.3. Explorarea grupurilor mici și a regulilor grupului 2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut 2.1. Recunoașterea unor atitudini în raport cu lucrurile, plantele și animalele 2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, plantele și animalele 2.3. Explorarea unor relații existente în cadrul grupului 3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate 3.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru 3.2. Participarea la acțiuni în grupuri mici, prin asumarea de drepturi și îndatoriri și *3.3. Participarea la proiecte simple cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale
	DICȚIONAR LECTURI LITERARE SUPLIMENTARE		

În clasa a III-a,
săptămânal, organizăm
o prezentare de carte.

Citește textul.

Fram, ursul polar (fragment)

Cezar Petrescu

Viscolul clădea troiene peste dâșii.

Și înghețul îi cuprindea încetul cu încetul.

– Egon, tu mai simți mâinile?

– Nu le mai simt, Otto. Nici mâinile, nici picioarele.

Erau doi prieteni buni și vechi cei doi vânători de urși albi.

Păgubiseră arme, **muniții**, hrană, carnetul cu însemnări, două blăni de urs de toată frumusețea, săniile. Mai întristați erau de **soarta** câinilor. Fuseseră tovarăși credincioși, ascultători, **bravi**, deprinși cu viața în zăpezi și pe ghețuri. Trecuseră de multe ori prin **primejdii** grele împreună. I-au pierdut, iar moartea lor strecura mâhnire în suflet.

O clipă **urgia** s-a potolit. Era prea târziu. Istoviți de foame, sleiți de ger, nu se mai puteau clinti din culcușul lor de zăpadă.

Atunci înaintea ochilor se ivi o **arătare**.

Un urs alb. Dar în loc să se apropie ca toți urșii albi, în patru labe, ursul acesta înainta în salturi, în tumbe, salutând, răsucindu-se în pași de vals, lipind călcâiele, defilând.

Egon, vânătorul, închise ochii.

Știa acum, fără îndoială, s-a apropiat clipa morții.

Dar un bot cald, o răsuflare fierbinte, îi atinse obrazul.

Era...

Activitate în perechi

- Explicați, cu ajutorul dicționarului, cuvintele subliniate.
- Alcătuiți enunțuri cu ajutorul acestor cuvinte.

Activitate în echipă

- Scrieți, pe fișe, întrebări în legătură cu întâmplările prezentate, pornind de la cuvintele date în explozia stelară alăturată.

1. Completează enunțurile de mai jos:

Fram era un ...
Otto și Egon erau ...
Viscolul clădea ...
Cei doi prieteni erau în ...
... s-a apropiat de vânătorii de urși albi.
Ursul este un animal ...

2. Citește cartea *Fram, ursul polar*, de Cezar Petrescu.

- Povestește întâmplări din viața ursului polar și a celor doi vânători de urși albi.
- Exprimați-vă părerea despre comportamentul personajului îndrăgit de copii, Fram, ursul polar.
- Dați exemple de animale domestice și animale sălbatice din țara noastră, dar și din alte zone ale lumii.

3. Numește personaje – animale îndrăgite din „File de poveste“.

M-ați văzut, copii, vreodată
C-o găină de furat?
Uite, sacu-i gol acuma...
De trei zile n-am mâncat!
(...)

Cu doi bani găsiți în pungă
Și cu ce-am agonisit,
Strig de zor să m-auziți
În ograda moșului: poftiți!
(...)

Mergi sănătoasă, mămucă,
Ușa o vom încuia
Și cumiți te-om aștepta.
(...)

Nu cred c-ați văzut vreodată,
Cât în lume ați umblat,
Un ... isteț ca mine
Și cu cizme încălțat!
(...)

Activitate în perechi

- Recunoașteți lectura și autorul.
- Identificați trăsături morale sugerate de către fiecare personaj.

Activitate în echipă

- Prezentați o legendă despre o pasăre îndrăgită din volumul *Legende despre păsări*, de Simeon Florea Marian.
- Ilustrați legenda prezentată.

4. Animale și plante ca simbol – Cine sunt eu?

- Despre mine s-a dus vestea-n lumea toată cum c-aș fi o mare șireată!...
Însă pe nimeni nu nedreptățesc, pe nimeni nu învinuiesc, tuturor le vorbesc frățește, doar...
nepricepuții ajung de poveste! (...)

5. Muzică și mișcare

- Interpretați cântecul *Vulpea și gâsca*, din folclorul copiilor.

6. Completați enunțurile:

Vulpea simbolizează ...
Trifoiul cu patru foi simbolizează ...
Albina simbolizează ...
Stema țării simbolizează ...

Dați exemple de plante și animale-simbol.

Alege un simbol potrivit:

- clasei
- familiei
- ție.

Portofoliu de grup

- Realizați fișe cu plante și animale îndrăgite. Transcrieți cântece din folclorul pentru copii corespunzătoare imaginilor selectate.

- Identificați plantele și animalele din imagine.
- *Plantele și animalele sunt persoane.* Combateți afirmația folosind cel puțin două argumente.

Citim

Jucăriile celui cuminte

George Coșbuc

Un copil, când jocu-i place,
Toată lumea joc îi face;
Iar el toate le pricepe
Și cu ele-un joc începe.
Zice tufa de zambile:
– Bună ziua, drag copile!
Floarea zice: „– Oprește-ți pașii!”
– Prinde-ne! zic fluturașii.

– Eu sunt netedă și mică,
la-mă! zice-o pietricică.
Cântă rândunica iară:
– Eu de mult te chem pe-afară!
Cățelușul și el vine:
– Hai și joacă-te cu mine!
Vrăbii zboară pe tot locul:
– Vezi, așa e vesel jocul!

Patru roți de la trăsură
Strigă: „– Iute alergătură!”
Vântul zice: „– Așa mi-e placul!”
Să-ndoiesc de vârf copacul!
Mărul zice:
– Mă voi coace,
Vin-atunci pe fugă-ncoace!
Toate așa cu drag îl cheamă
Și el vesel ia de seamă...

Descoperim

1. Selectează cuvintele care denumesc:
 - animale
 - plante
2. Numiți plante și animale cunoscute de voi.
3. Descrie planta și animalul preferat.
Motivează alegerea făcută.
4. Enumeră patru motive pentru care plantele și animalele nu pot fi persoane. Alcătuiește enunțuri.

Activitate în perechi

Comentați art. 29 din Convenția cu privire la drepturile copilului:
„Educația copilului trebuie să urmărească formarea acestuia în spirit de respect față de mediul natural”.

Reținem

Plantele și animalele sunt viețuitoare.

Spre deosebire de oameni, acestea nu sunt persoane deoarece nu gândesc, nu muncesc, nu pot vorbi articulat, comunica, acționa etc.

Unele plante și animale cresc în sălbăticie, altele sunt domestice, ocrotite de om.

Plantele și animalele pe cale de dispariție sunt ocrotite prin **lege**.

Plantele, animalele și oamenii fac parte din mediul înconjurător.

Exersăm

1. Identifică plantele și animalele din imagini.

2. Adevărat A sau F fals?

- Lupul este numit „sanitarul pădurii“.
- Ciocănitorea este „doctorul copacilor“.
- Câinele este un prieten de nădejde al omului.
- Ghiocelul simbolizează gingășia.
- Porumbelul simbolizează pacea.

A	F
A	F
A	F
A	F
A	F

Activitate în perechi

- Formați grupuri de câte 3-4 elevi.
- Explicați expresiile date și ilustrați-le:
 - „A umbla cu cioara vopsită“; „Roșu ca racul“;
 - „Cu o floare nu se face primăvară“; „Plânge cu lacrimi de crocodil“
- Recunoașteți trăsăturile negative ale persoanei, sugerate de expresiile date.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ACTIVITATE ÎN ECHIPE – SĂ OCROTIM PLANTELE ȘI ANIMALELE!

- Formați trei echipe.
- Dați exemple de atitudini pozitive față de plante și animale, povestind întâmplări reale sau imaginare.
- Realizați, la alegere, un dialog, un desen, o compunere sau o schemă prin care să apreciați cum credeți că le-ar plăcea animalelor și plantelor să se comporte oamenii cu ele.

Părerea ta contează!

Școala mea verde

- Propune activități de îngrijire a spațiilor verzi din școală sau a colțului verde al clasei.

JOC de ROL

Pantomimă

- Dacă aș fi un animal... aș fi...
 - Dacă aș fi o plantă... aș fi...
- Un elev mimează, un alt elev ghicește alegerea făcută.

ART-telier

- Modelează din plastilină un animal protejat care trăiește în Parcul Național Retezat.
- Desenează plante medicinale cunoscute de tine.
- Ajută-le să se prezinte.

Vreau să știu!

Prezentați curiozități din lumea plantelor și animalelor.

Portofoliu de grup

Realizați o planșă cu plante și animale din:

- zona de munte;
- zona de câmpie.

- Identificați plantele și animalele din curte.
- Identificați produse alimentare care provin de la acestea.

Citim

În curtea mea
(fragment)

Emil Gârleanu

Curtea mea e la țară.
Cocoșul acela negru e ceasornicul curții mele.
Colo, sub tufișul acela de agrise, sunt cloștile, își hrănesc puișorii.
Grămăticul curții mele e curcanul.
Auzi un lătrat? E Dudaș, dulăul, păzitorul.

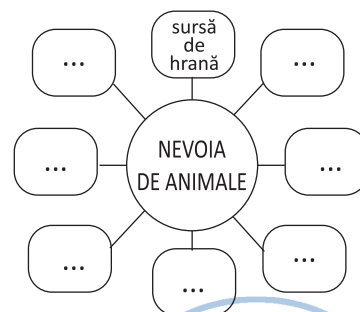
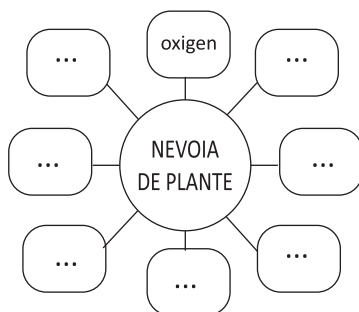
Aha! Vezi? S-au oprit toate paserile, cu capul întors spre cer. O săgeată străbate prin aer. E un vulture. Un ocol, și se șterge în zare, să caute aiurea o pradă mai puțin păzită. Și-n urma lui paserile își văd de hrană și liniștea și pacea se lasă peste curtea mea.

Descoperim

1. Subliniază cuvintele care denumesc ființe.
2. Numește animalele din imagine și precizează: • ce fel de animale sunt • foloasele aduse omului.
3. Enumeră plantele și explică importanța lor.

Activitate în perechi

- Completați.
- Susțineți nevoia de plante și animale.

Reținem

Viața omului nu ar fi posibilă fără plante și animale. Plantele produc oxigenul necesar vieții și constituie o sursă de hrană pentru om și animale. Asemenea plantelor, animalele sunt sursă de hrană și alte produse (blană, piele etc.) pentru oameni. Între plante, oameni și animale există o strânsă legătură. Poluarea mediului pune în pericol viața.

Exersăm

1. Scrie trei enunțuri din care să reiasă legătura dintre plante, animale și oameni.
2. Numește plante și animale din zona în care locuiești.
3. Realizează o planșă intitulată: „De la bobul de grâu la pâinea caldă“. Ilustrează etapele parcurse.
4. Confeționați o machetă cu titlul „Ferma de animale“. Modelați, din plastilină, pastă Fimo, animale din zona în care locuiți și puii lor.
5. Imaginați-vă că animalul vostru de companie ar putea vorbi despre comportamentul proprietarului. Ce ar putea spune?

Activitate în perechi

- Desenați pe câte o fișă o plantă, apoi un animal preferat.
- Scrieți cel puțin trei motive pentru care le considerați importante pentru om.
- Prezentați-le în fața clasei.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ACTIVITATE ÎN ECHIPE

- Formați două echipe.
- Alcătuiți două fișe de observație: una pentru plante, iar alta pentru animale.
- Referiți-vă la: • plante sălbatice • plante cultivate • curiozități din lumea plantelor în zona în care locuiți • animale sălbatice • animale domestice • ocupații ale oamenilor și preocupări legate de protejarea mediului.

Părerea ta contează!

- Explică ce acțiuni ar putea întreprinde copiii pentru protejarea mediului împotriva poluării.

Știați că...

Primele animale domesticate au fost oile?

AUDIȚIE MUZICALĂ

- Audiți cântecul „Graiul animalelor“, de G.D. Kiriac.

Clubul micilor ecologiști

- Realizați o expoziție de jucării create din deșeuri (plastic, textile, hârtie).

ART-telier

- Realizați un afiș cu o reclamă a unui produs obținut de la animalele domestice.

- Ce face micul prinț?
- Voi cum vă manifestați atitudinea pozitivă față de plante?

Citim

Micul prinț
(fragment)

Antoine de Saint Exupéry

Pe planeta micului prinț se găseau, ca pe toate planetele, și ierburi bune, și ierburi rele. Prin urmare, semințe bune de ierburi bune și semințe rele de ierburi rele. Numai că semințele n-ai cum să le vezi. Dacă e vorba de un fir de ridiche sau de trandafir, îl poți lăsa să crească în voia lui. Dar dacă e vorba despre o plantă rea, trebuie să smulgi numaidecât această plantă, chiar din clipa în care ai descoperit-o. Or, pe planeta micului prinț se aflau niște semințe îngrozitoare... semințele de baobab. Pământul era plin de ele. Iar de un baobab, dacă prinzi de veste prea târziu, nu te mai poți descotorosi niciodată. Năpădește întreaga planetă. Dacă baobabii sunt mulți, o fac să sară-n aer.

E ceva ce ține de disciplină, mi-a răspuns apoi micul prinț. După ce te-ai dichisit de dimineață, trebuie să dichisești cu grijă și planeta.

Știam undeva o planetă locuită de un trândav. Nu luase seama la trei copăcei...

Descoperim

- Plante de pe planeta micului prinț.
- Trăsături morale pozitive și negative.
- Asemănări între felurile ierburilor de pe planeta micului prinț și faptele oamenilor.

Activitate în grup

- Formați grupuri de câte 5-6 elevi.
- Elaborați, în grup, o listă cu întrebări care au legătură cu problema de discutat.
- Comunicați rezultatele activității în grup.
- Alegeți cele mai interesante întrebări.

Reținem

Orice viețuitoare are **dreptul la viață**.
Omul trebuie să respecte acest drept. El trebuie să ocrotească plantele și animalele.
Viața este un dar.
Să manifestăm **grijă, atenție, delicatețe, compasiune, curaj, respect, iubire** pentru animale și plante!

Exersăm

1. Marchează cu X acțiuni ale omului care dăunează mediului.

2. Alegeți atitudinile corecte. Alcătuiți câte un enunț.

3. Relatează o întâmplare care dovedește atitudinea pozitivă față de plante și animale.
4. Susțineți afirmația: *Respectăm dreptul la viață al animalelor.*
Găsiți cât mai multe argumente.
5. Selectați pe o fișă personaje literare din lumea plantelor și animalelor.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ÎNVAȚĂ SĂ SCHIMBI LUMEA

- Confectionați, în atelierul școlii, plăcuțe pentru parcul copiilor din localitatea voastră.

NU CĂLCAȚI SPAȚIILE VERZI!

NU RUPEȚI FLORILE!

- Identificați trei surse de poluare aflate în apropierea locuinței voastre.
- Numiți trei acțiuni de protejare a mediului realizate în cartierul sau localitatea voastră.
- Scrieți un articol pentru revista școlii pentru a face cunoscute activitățile desfășurate.

Păreră ta contează!

- Cum crezi că le-ar plăcea plantelor și animalelor să te comporți cu ele?

JOC de ROL

- Imaginează-ți un dialog între părinți și Grivei. Ce le-ar putea spune câinele despre atitudinea ta?

ART-telier

- Realizați o expoziție de afișe cu tema: „Salvați Pământul!”
- Realizați un poster: „Animalul preferat”.

Portofoliu

- Propuneți măsuri de protejare a mediului în localitatea voastră.

Observăm

Voi presa frunze
și flori pentru a
realiza colaje
pentru expoziție.

Ce vom face?

- Vom realiza un album/un portofoliu/un colaj care prezintă activități de îngrijire a spațiilor verzi din școală.

De ce vom face?

Vom folosi rezultatele proiectului la disciplinele:

- educație pentru sănătate;
- educație ecologică;
- științe ale naturii;
- comunicare în limba română.

Vom prezenta albumul/portofoliul/colajul la concursuri de proiecte sau competiții pe teme ecologice.

Prin activitățile desfășurate, vom fi mai sănătoși într-un mediu mai sănătos!

Cum vom face?

- Formați, la alegere, numărul necesar de echipe.
- Stabiliți responsabilități ale fiecărei echipe.

Exemple:

COLȚUL VERDE AL CLASEI

Activități zilnice de îngrijire a plantelor din ghivece:

- udarea plantelor;
- curățarea frunzelor uscate;
- afânarea pământului.

FLORILE DIN CURTEA ȘCOLII

Activități periodice de îngrijire a rondului de flori:

- înlăturarea plantelor dăunătoare;
- instalarea unor plăcuțe confecționate de elevi, cu îndemnurile:

Nu călcați spațiul verde!

Nu rupeți florile!

POMII DIN GRĂDINA ȘCOLII

- **Un om, un pom...** Adresați colegilor invitația de a planta câte un pomișor.
- Adoptați pomul sădit! Dați-i un nume! Poate numele vostru...
- Completați, în orele de științe ale naturii, fișe cu observații despre felul în care se dezvoltă.
- Realizați un portofoliu de grup.

CÂNTECUL PĂȘĂRILOR

- Construiți căsuțe pentru păsări; amplasați-le în pomii din grădina școlii.
- Puneți în vase semințe pentru hrana păsărilor.
Veți putea observa specii de păsări din zona în care locuiți.
- Scrieți **Ocrotiți păsările!** pe stegulețe ecologice și așezați-le pe căsuțe.

Ne place muzica!
Vrem să compunem
un imn al ecologiștilor:
Școala mea verde!

Sau cântece din
folclorul copiilor.

Aș vrea să fac o
copertă din materiale
reciclabile!

Aș vrea să
realizăm o
expoziție de
desene!

PASIUNI...

- **Clubul micului fotograf**
Pasionat de fotografie? Imagini de neuitat ale activității vor alcătui albumul proiectului.
- **Clubul de lectură**
Îți place să-ți așterni florile gândului? Scrie! Exprimă sentimente, gânduri, atitudini față de plante și animale. Compunerile tale vor completa portofoliul de grup.
- **Micii matematicieni**
Compuneți exerciții, jocuri, probleme cu date din lumea plantelor și animalelor.
- Propuneți și alte activități!

În lumea minunată a plantelor și animalelor
O lecție-excursie...
Interesant! Vom observa specii de plante și animale din zona în care locuim.

Trebuie mai întâi să recapitulăm!

Eu am adus file din literatura populară. Sunt de la bunici.

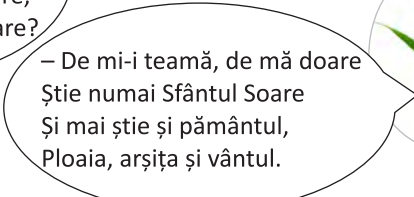
În excursie vom cunoaște orizontul local. Avem nevoie de: un caiet de însemnări, un aparat de fotografiat, un reportofon.

Am adus curiozități din lumea plantelor și animalelor.

– Firule, măi fir de iarbă
Pe tine cine te-ntreabă
De ți-e teamă, de te doare,
Când ești călcat în picioare?

– De mi-i teamă, de mă doare
Știe numai Sfântul Soare
Și mai știe și pământul,
Ploaia, arșița și vântul.

1. Răspundeți la întrebări.

- Ce sunt plantele și animalele?
- Care sunt deosebirile dintre plante și animale?
- De ce sunt importante plantele și animalele?
- Ce plante și animale cunoașteți din zona în care locuiți?

2. Răspunde, aruncă mingea, întreabă!

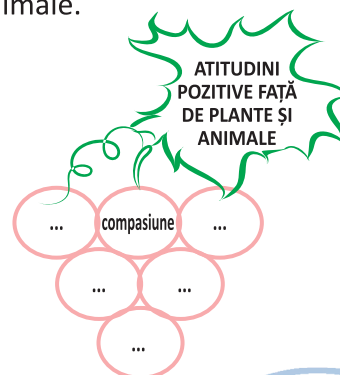
- Un elev adresează o întrebare și aruncă mingea.
- Colegul care prinde mingea răspunde și adresează o nouă întrebare. Aruncă mingea.
- Elevii care nu cunosc răspunsul ies din joc.

3. Desenează pe caiet imaginea dată. Scrie doar cuvinte care denumesc atitudini pozitive față de plante și animale.

Activitate în perechi

Completați spațiile libere.

- Plantele și animale sunt ? vii.
- Oamenii au nevoie de ? și ? .
- Oamenii trebuie să ? celelalte viețuitoare.
- ? mediului reprezintă un pericol pentru oameni, ? și ? .

4. Realizează corespondențe, potrivit modelului dat.

- a. Ud florile de câte ori este necesar.
- b. Elena pansează o vrăbiuță rănită.
- c. Nu cumpăr ciuperci de la necunoscutori.
- d. Nu mă pot despărți de papagalul meu.
- e. Mihai a fugit din calea ursului.

compasiune
grijă
brutalitate
frică
curaj
iubire

5. Completați proverbele, denumind plante sau animale.

- ? care latră nu mușcă.
- ? blândă zgârie rău.
- Cu o ? nu se face primăvară.
- Cine aleargă după doi ? nu prinde niciunul.

Hai la teatru!

- Mimați înțelesul proverbelor de la exercițiul 5.
- Explicați sensul expresiilor date, utilizând limbajul nonverbal:

- „a dormi iepurește“;
- „cu ochii cât cepele“;
- „blând ca un miel“.

Activitate în perechi

- Prezentați, în dialog, atitudini ale persoanei în raport cu plantele și animalele:
 - respect • atenție • curaj

Activitate în echipă

- Formați echipe.
- Prezentați experimente care v-au ajutat să înțelegeți influența factorilor de mediu asupra vieții și dezvoltării plantelor.

Audiție muzicală

- Audiți: *Zborul cărăbușului*, de Rimski Korsakov.

Să ne imaginăm...

Explică ce faci în situațiile date.

- Te afli la colțul verde al clasei.
Observi că un coleg rupe florile.
Cum procedezi?
- Prietena ta lovește fără milă pisica.
- Plouă, tună, fulgeră. Vezi un copac în apropierea ta și a câinelui ce te însoțește.

Vreau să știu!

Ce este
SPRING ALIVE?
Tu știi?

EVALUARE SUMATIVĂ

PROBĂ SCRISĂ

1. Notează **A** (adevărat) sau **F** (fals) în casele corespunzătoare enunțurilor.

☐ Omul are nevoie de plante și animale.	☐ Omul trebuie să îngrijească plantele și animalele.	☐ Un mediu sănătos asigură o viață sănătoasă.
☐ Animalele și plantele sunt persoane.	☐ Viața omului este posibilă fără plante și animale.	☐ Poluarea întreține viața plantelor și animalelor.

AUTOEVALUARE: FB – șase situații; B – două situații; S – o situație.

2. Marchează cu **X** numai atitudinile corecte în raport cu plantele și animalele.

AUTOEVALUARE: FB – trei situații marcate; B – două situații marcate; S – o situație marcată.

3. Observă imaginea alăturată. Răspunde la întrebările date.

- De ce avem nevoie de grădina de legume?
- Omul cultivă nu numai legume, ci și pomi fructiferi. De ce?
- De ce sunt necesare animalele domestice?

AUTOEVALUARE: FB – trei întrebări;
B – două întrebări; S – o întrebare.

4. Scrie trei propoziții în care să prezinți situații ce dovedesc atitudinea pozitivă pe care o ai, în raport cu plantele și animalele.

AUTOEVALUARE: FB – trei propoziții; B – două propoziții; S – o propoziție.

FB	• • •
B	• •
S	•

PROBĂ ORALĂ. ACTIVITATE PE GRUPE

1. Citiți textul.

Cum trecea într-o zi din primăvara trecută, s-a oprit să asculte o privighetoare, care cânta de răsună **grădina**. Și fiindcă tufișul în care cânta privighetoarea era chiar alături, s-a aplecat să încerce: n-o putea zări? Când, ce să vadă? Jos, în tufiș, un băiețuș. Cu degetul arătător de la mâna dreaptă peste buzele țuguiate îi făcea semn să tacă, iar cu cel de la mâna stângă îi arăta privighetoarea.

I.Al. Brătescu-Voinești, *Privighetoarea*

a. Completați oral enunțurile:

Păsărea îndrăgită de copil se numește

Atitudinea băiatului în raport cu plantele și animalele este

Prin toate acțiunile sale, omul trebuie să plantele și animalele.

b. Plante și animale protejate prin lege

Recunoaște, în imagini, plantele și animalele pe cale de dispariție.

c. Numiți trei motive pentru care omul trebuie să lupte pentru protecția plantelor și animalelor.

Toți oamenii ar
trebui să respecte
Ora Pământului!

Semnul de iarbă
(fragment)

Silvia Kerim

22 Aprilie este **Ziua
Mondială a Pământului.**
Aș vrea să realizăm un
calendar ecologic.

Luna băgă de seamă că pe Pământ se stârnise o zarvă mare.

Învrăjbiți din cine știe ce pricini, oamenii intraseră în război.

Luna se frecă la ochi. Nu-i venea să creadă că se poate întâmpla așa ceva. În mintea ei de Lună, oamenii aveau toate motivele să fie mulțumiți cu traiul pe Pământ. Pământul le oferea în dar toate bogățiile lui. Și nu le cerea nimic în schimb. Atâta doar: să-l lase în pace, să-i respecte pădurile și animalele. Și florile. Și iarba. Și să-i păstreze apele curate.

Or, iată că învălmășeala asta, fără rost și fără alt câștig pentru oameni decât moartea și durerea, răni adânc și Pământul...

Luna se sperie grozav, temându-se ca nu cumva prietenul ei să se îmbolnăvească de inimă rea. „Ar fi o boală fără leac“, își zise Luna.

Luna era tot mai înspăimântată.

Aștepta, cu încordare, un semn, oricât de mic, care să-i spună că prietenul ei, Pământul, se face bine...

În cele din urmă – era într-o dimineață rece, cu cerul plumburiu – Luna-l zări cum se trezește.

Într-adevăr, Pământul deschisese ochii.

Apoi Luna îl auzi cum oftează adânc și îl văzu cum se scutură ca de-o amorțeală.

După un timp, cu gesturi tacticoase, Pământul începu să-și numere rănilile.

Erau nespuse de multe...

Ca după o treabă grea, istovitoare, Pământul se opri.

Un timp se odihni, dorind parcă să capete puteri.

Apoi, Luna băgă de seamă că Pământul începe să-și oblojească rănilile, așa, băbește, cu doctoriile pe care le avea la îndemână: Ploaia și Soarele.

Dar rănilile i se închideau cu greu.

Așa trecu un timp. Timp lung, cât un an, ori o sută, ori poate o mie.

Și iată că, într-o dimineață, venind la fereastră să dea perdelele la o parte, Luna băgă de seamă – cu bucurie – o schimbare.

Într-adevăr, prietenul ei, Pământul, avea din nou vechea înfățișare. Sub mantia de iarbă verde, proaspătă, parcă întinerise.

Semnul iertării este iarba! – hotărî Luna, dând alene din cap.

Da, da, își spuse, din când în când, Luna, privind mormintele uitate din cimitirele Pământului: *semnul iertării este iarba...*

Descoperim

1. Care sunt personajele din text?

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

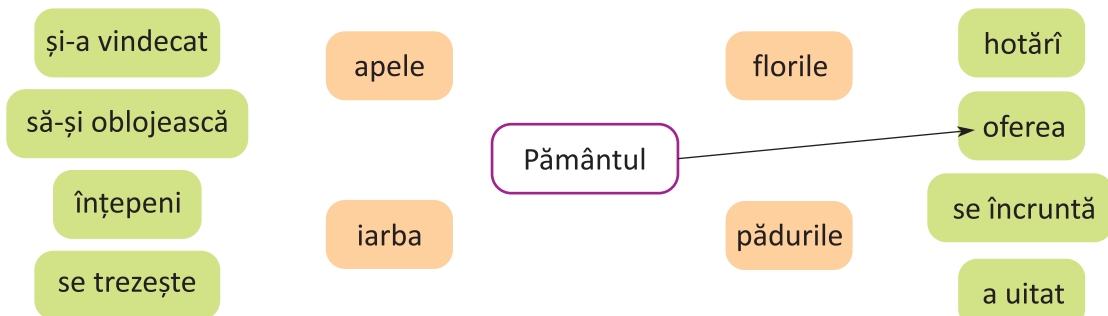
- a. Pământul și Luna;
- b. Luna și stelele;
- c. Oamenii, Pământul și Luna;
- d. Stelele, Pământul și Luna.

2. Ce își dorea Pământul de la oameni?

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- a. Să-l lase în pace, să-i respecte pădurile, animalele, florile, iarba;
- b. Pământul dorea să se joace;
- c. Pământul dorea să fie uitat;
- d. Pământul își dorea să doarmă.

3. Trasează săgeți numai spre acțiunile Pământului.

4. De ce se teme Luna?

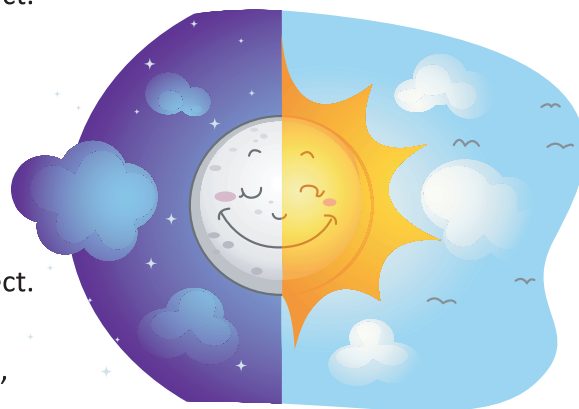
Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- a. Ca nu cumva prietenul ei să se îmbolnăvească de inimă rea;
- b. Pentru că pe pământ se stârnise o zarvă mare;
- c. Fiindcă Pământul începuse să-și numere rănilor;
- d. Pentru că Pământul deschisese ochii.

5. Recitește textul și precizează:

- a. Schimbarea pe care Luna o observă în înfățișarea Pământului;
- b. Trei trăsături morale ale unui personaj îndrăgit de tine;
- c. Semnul iertării pe care Pământul îl oferă oamenilor.

6. Ce învățătură desprindem din text?

Citim

FIȘE DE PORTOFOLIU

De ce mă cert tot timpul cu fratele și sora mea?

(fragment)

prof. Tanya Byron, medic psiholog

Nu e nimic neobișnuit ca frații să se certe.

Totuși, dacă ești foarte supărat din cauza fraților tăi, încearcă să le spui ce simți. Dacă frații tăi nu vor să te asculte, cere ajutorul unuia dintre părinți. Acum, ca adult, îmi dau seama că sora mea îmi este cea mai bună prietenă.

Nu uita: prietenii vin și pleacă, însă membrii familiei sunt alături de noi pentru tot restul vieții.

Citiți: *Întrebări mari de la cei mici...*

La care răspund niște oameni foarte importanți,
de Gemma Elwin Harris

Prietenul la nevoie
se cunoaște.

- Spune-mi cu cine te-mprietenеști ca să-ți spun cine ești.
- Prietenia nu se cumpără, nici nu se vinde.

Să căutăm
împreună proverbe
despre prietenie.

Le vom spune
prietenilor noștri.

Răniții din teză (fragment)

Laura Olteanu

Mac și Cocofifi erau disperați.

Ce se făceau dacă Profesorul Plus îi lăsa în Țara Aritmeticii?

Însă norocul părea să le surădă din nou: o mulțime de afișe colorate anunțau **Marele Meci**.

Cocofifi îl rugă pe profesor să-i ducă la meciul de fotbal.

– Poate vrei să spui la întrecerile de matematică! o lămuri profesorul. Aici nu se fac întreceri ale picioarelor, **ci meciuri ale minții**.

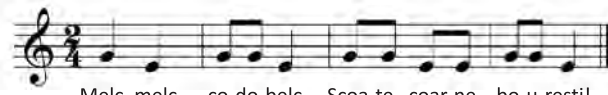
– Suporterii ce or fi strigând, se întrebară elevii noștri: „Nu te lăsa, Diferență! Hai, Totalule! Fault, Înmulțire?!“

Citiți volumul: *Hai în lună!*, de Laura Olteanu

L-am învățat la
Muzică și mișcare.
Vreau să vă învăț
cântecul acesta.

Este un cântec
din folclorul copiilor.
Ne putem juca!

1. Denumește grupurile prezentate în fișele de portofoliu.

2. Precizează activitățile desfășurate în cadrul fiecărui grup.

Reținem

Copiii, asemenea adulților, fac parte din diferite grupuri. Grupurile pot fi formate din mai multe persoane care au interese comune.

Grupul are un conducător și presupune respectarea anumitor reguli.

Membrii grupului au drepturi și îndatoriri.

Exersăm

1. Alcătuieste enunțuri despre interesele comune pe care le pot avea membrii unui grup, la alegere.

2. Menționează tipuri de relații care se pot stabili în cadrul unui grup de prieteni.

Activitate în perechi

• Desenați silueta unei persoane.

Scrieți în jurul imaginii obținute, calități ale unui conducător de grup. Prezentați-le colegilor.

Aplicăm. Ne verificăm

INFLUENȚE POZITIVE. INFLUENȚE NEGATIVE

Formați două echipe.

Dați exemple de situații reale în care grupul a exercitat:

- influențe pozitive asupra membrilor săi;
- influențe negative, care au avut urmări grave asupra unor membri ai grupului.

Păreră ta contează!

• Ai observat adeseori că un coleg al tău este influențat negativ de membrii unui grup în timpul liber. Cum procedezi?

- Ceri sfatul părinților.
- Vorbești cu acest coleg.
- Îți este indiferent ce se va întâmpla.

JOC de ROL

• Imaginează-ți un dialog între personajele din fabula „Racul, broasca și știuca”, de Alexandru Donici.

ART-telier

• Ilustrează, prin desen, pictură, modelaj, o mascotă care reprezintă grupul din care faci parte.

Portofoliu

• Selectează, pe fișe de lucru colorate, texte din literatura pentru copii care prezintă grupuri preferate de tine.

- Ce grup sugerează ilustrația?

Citim

Amintiri din copilărie (fragment)

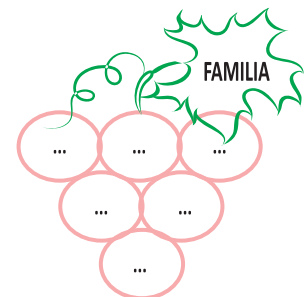
Ion Creangă

Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească unde lega mama o șfară cu motocei de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începusem a merge copăcel, și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie!

Și, Doamne, frumos era pe atunci, căci și părinții, și frații, și surorile îmi erau sănătoși și casa ne era îndestulată și toate îmi mergeau după plac, fără leac de supărare, de parcă era toată lumea a mea!

Descoperim

- La ce se gândește cu emoție autorul?
- Unde s-a născut Ion Creangă?
- Care membri ai familiei apar în text?
- Ce fel de relații s-au stabilit în cadrul familiei?
- Scrie cuvinte sau expresii care au legătură cu tema dată.

Activitate în perechi

DIALOG

Ce înseamnă familia pentru tine?

DICȚIONAR

Arbore genealogic: reprezentare care redă gradul de înrudire al membrilor unei familii.

Reținem

Familia este primul grup căruia îi aparținem.

Familia este formată din părinți, copii și alți membri.

Relațiile din cadrul familiei trebuie să se bazeze pe:

afecțiune, ajutor, respect, cooperare, protecție, încredere.

În cadrul familiei copiii învață primii pași, limba maternă, obiceiuri, tradiții etc.

Orice copil are dreptul la o familie.

Exersăm

1. Enumeră membrii familiei tale. Precizează câte două trăsături fizice, trăsături morale, responsabilități ale fiecărui membru al familiei.

2. Marchează cu X trăsături morale ale persoanei tale manifestate în relațiile cu părinții.

RESPECT BUNĂTATE SINCERITATE ÎNCREDERE

3. Stabilește corespondența potrivit modelului dat.

Mama și tata	părinții
Părinții părinților mei	unchiul
Fratele mamei mele	bunicii
Sora tatălui meu	verișorul
Copilul surorii mele	mătușa

4. Realizează o compunere cu titlul „Familia mea“.

Activitate în perechi

• Explicați proverbul: „Sunt vrednici de laudă copiii care ascultă de părinți“.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ARBORE GENEALOGIC

- Realizați arborele genealogic al familiei voastre.
- Scrieți datele de naștere ale membrilor familiei.
- Confectionați felicitări și oferiți-le în dar.

Eseul de 5 minute

- Scrieți pe fișe un lucru pe care l-ați învățat din această lecție.
- Formulați o întrebare pe care o mai aveți în legătură cu aceasta.

Păreră ta contează!

- Numește un drept și o responsabilitate pe care acesta o presupune în familia ta.

JOC de ROL

- Mimați activități desfășurate în familie și cereți colegilor voștri să le ghicească.

Micii colecționari

- Colecționați imagini ale scriitorului Ion Creangă și ale casei părintești din Humulești.

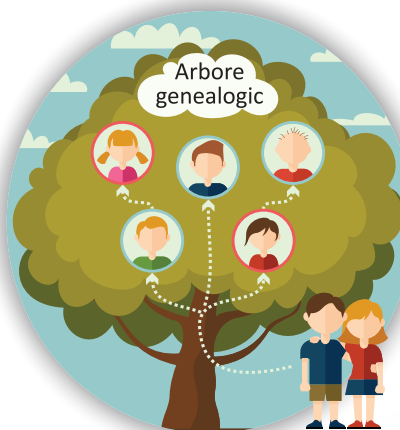

Activitate practică

- Realizează o planșă cu reguli de igienă personală și igienă a locuinței.

Portofoliu

- Selectează pe o fișă date și imagini ale familiilor din povești, povestiri, desene animate sau filme preferate.

- Recunoașteți grupurile din imagini.

Citim

Cele patru piersici (poveste populară)

Un om avea patru fii.

Într-o zi a dat fiecăruia câte o piersică. După un timp, i-a întrebat ce au făcut cu piersicile primite.

– Am mâncat piersica și am plantat sâmburele, răspuse fiul mai mare.

– Vei fi un bun gospodar! i-a răspuns tatăl. Dar tu, îi zice celui de-al doilea, ce ai făcut cu piersica ta?

– Eu am mâncat-o, am aruncat sâmburele... Apoi i-am mai cerut mamei altele, că tare bune erau.

– Ai grijă, fiule, că lăcomia strică omenia.

– Eu am vândut piersica, tată! spuse cel de-al treilea fiu.

– Ai grijă, că nu toate sunt de vânzare!

Apoi îl întreabă pe mezin:

– A fost bună piersica?

– Nu știu. Am dat-o prietenului meu. Este bolnav. S-a bucurat mult.

– Vei fi un om bun! Un prieten adevărat! adăugă tatăl.

Descoperim

1. Care sunt membrii familiei din prima ilustrație?
2. Cum apreciază tatăl atitudinea mezinului?
3. Ce trăsături morale ale persoanei dovedesc faptele fiilor?
4. Ce tip de relații identificați în text?

Activitate în perechi

DIALOG

DICȚIONAR

Toleranță: îngăduință

Reținem

Grupul de prieteni este format din persoane care au preferințe și preocupări comune. Între prieteni se stabilesc **relații de prietenie**. Acestea trebuie să se bazeze pe **cinste, adevăr, dreptate**.

Prietenia se manifestă prin **afecțiune deosebită, stimă, ajutor reciproc**.

Exersăm

1. Construiți temelia care poate sta la baza unei relații de prietenie. Alegeți cuvintele potrivite. Subliniați-le.

noi	minciună	modestie
eu	implicare	răutate
toleranță	lene	generozitate
bunătate	devotament	invidie
cinste	corectitudine	
respect		

2. Realizează un portret al prietenului ideal.

Activitate în perechi

• Alegeți proverbul potrivit textului „Cele patru piersici”. Argumentați alegerea făcută.

- Prietenul sigur îl cunoști în împrejurări nesigure.
- Spune-mi cu cine te-mprietenești, ca să-ți spun cine ești.
- Prietenia nu se cumpără la târg.

• Povestește, oral, o situație-problemă pe care ai rezolvat-o cu ajutorul prietenilor.

Aplicăm. Ne verificăm

ACTIVITATE ÎN ECHIPE – CINE SE ASEAMĂNĂ SE ADUNĂ

• Completează tabelul împreună cu prietenii tăi.

1.	cartea preferată a grupului de prieteni	
2.	activitatea sportivă practică în grup	
3.	jucăria preferată	
4.	jocuri ale grupului	
5.	muzica preferată	
6.	emisiunile preferate	
7.	subiectele de discuție	
8.	pasiunile	

Păreră ta contează!

Tu cum îți alegi prietenii?

- Enumeră cinci criterii după care îți alegi prietenii.
- Motivează alegerea făcută.

JOC de ROL

- „Alt fel” de prieteni!

ART-telier

- Realizați un colaj cu tema: „Arborele prieteniei”. Frunzele să fie conturul colorat al palmelor voastre.

Portofoliu

Prieteni adevărați

- Alcătuieste în scris o compunere cu titlul „Mihai Eminescu și Ion Creangă – doi buni prieteni”.

- Continuați lista!
- Ce ai „aflat” despre tine?

- Ce grup sugerează fiecare ilustrație?

Citim

Explicați afirmația: „Orice copil are dreptul la odihnă și timp liber, dreptul de a se juca și de a practica activități recreative proprii vârstei“.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului

Și-mpletind cuvinte
și flori rare,
Jocul copiilor
e sărbătoare!

Descoperim

1. Fii avocatul copiilor!

- Susține afirmația: „Copiii au dreptul de a se juca și de a practica activități recreative“.
- Folosește cel puțin cinci argumente.
- Fii vocea grupului tău de joacă!

Combate ideea:

Jocul nu este important pentru copii.

2. Numește jocuri practicate de copii, specifice fiecărui anotimp.

Interviu

Imaginează-ți că ești jurnalistul clasei. Solicită un interviu bunicii pentru a descoperi jocuri ale propriei copilării. Realizează un articol pentru revista școlii.

Activitate în perechi

Joc și mișcare

Prezentați un joc preferat, învățat în cadrul disciplinei „Joc și mișcare“. Motivați alegerea făcută.

Reținem

Grupul de joacă poate fi format din copii care au preferințe și preocupări comune. Din grupul de joacă pot face parte: prietenii, vecinii, colegii de clasă etc.

Relațiile din cadrul grupului de joacă se bazează pe **respect, colaborare și ajutor reciproc**.

Orice grup de joacă poate avea un conducător de joc și reguli care trebuie respectate.

Exersăm

1. Marchează cu X criteriile după care îți alegi membrii grupului de joacă.

vârstă preferințe pasiuni
interese prietenie vestimentație

2. Completează și alte calități pe care crezi că trebuie să le aibă un conducător de joc:

- să fie cel mai bun
- să respecte regulile jocului
- să cunoască jocul
- să se bucure de respect

3. Cum crezi că e bine? În cadrul grupului de joacă:

- respect numai propriile păreri
- mă supăr și plec
- îi ajut pe ceilalți membri
- respect regulile jocului

Activitate în perechi

MICII INVENTATORI

Inventați un joc al grupului vostru de joacă și stabiliți regulile. Creați o siglă sau alegeți un simbol care să vă reprezinte.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ACTIVITĂȚI ÎN ECHIPE

Formați două echipe.

• Ce s-ar întâmpla dacă...

• În timpul jocului un membru al grupului de joacă s-a accidentat?

- Acordați primul ajutor.
- Chemați părinții.
- Îl lăsați singur.

• Un participant la joc a încălcat intenționat regulile jocului?

- Îl eliminați din joc.
- Îl certați.
- Îi explicați că a greșit.

Păreră ta contează!

- Un necunoscut se alătură grupului tău de joacă.
Cum procedezi?

JOC de ROL

Ce pot face în timpul liber?

Mimați activități pe care colegii vor încerca să le recunoască.

Tărâmul riscurilor

- Alcătuiți o listă cu locuri interzise jocului copiilor. Argumentați.

Parcul copiilor

- Păstrați curățenia în parcul copiilor! Propuneți acțiuni de înfrumusețare a parcului copiilor din localitate.

Portofoliu

- Selectați pe fișe jocuri ale copiilor de pretutindeni. Prezentați-le prietenilor.

- Din ce grup fac parte copiii?

Citim

Învățătorul meu (fragment)

Edmondo de Amicis

Începe ora. Învățătorul explică. Văzând un copil roșu la față, se opri. Îl privi adânc, apoi îl întrebă ce are. Îi puse mâna pe frunte să vadă dacă arde.

Un băiat începu să se strâmbe.

Domnul se întoarse și îl văzu.

– Să nu mai faci asta niciodată! Ascultați, copiii! Vom petrece un an împreună. Să-l trecem cu bine! Învățați să fiți buni!

Școala noastră să fie ca o familie. Voi sunteți mângâierea și mândria mea!

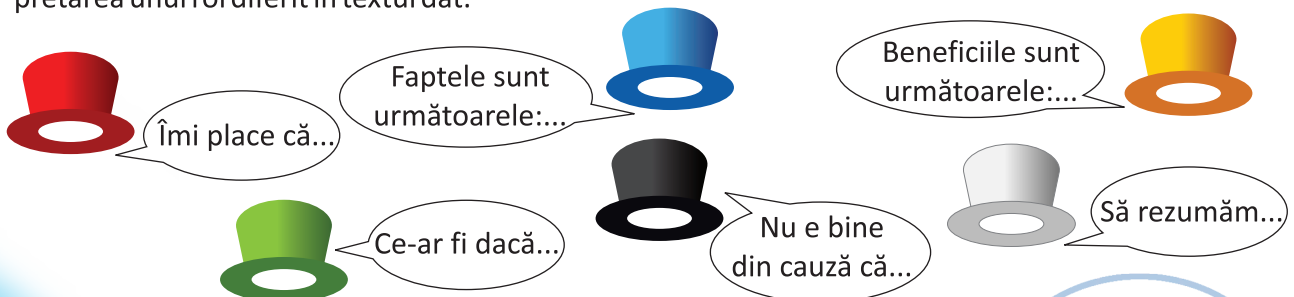
– Iertați-mă, domnule învățător, zise băiatul cu sfială.

Descoperim

1. Cum apreciați comportamentul băiatului?
2. Dar atitudinea învățătorului?
3. Ce regulă a grupului școlar a încălcat copilul?
4. Ce trăsături morale ale persoanei identificați?

Și pălăriile pot fi... gânditoare!

- Alegeți câte o pălărie „gânditoare“, ținând seama de faptul că fiecare culoare presupune interpretarea unui rol diferit în textul dat.

Reținem

Colectivul de elevi se stabilește în funcție de vârstă, număr de elevi, nivel de cunoștințe, aptitudini, interese etc.

Între colegi se stabilesc relații de **cooperare, prietenie, competiție**. Uneori apar relații de respingere și conflict.

În grupul școlar există elevi care se impun prin performanță la diferite discipline.

Exersăm

1. Scrie câteva dintre activitățile preferate de tine, desfășurate împreună cu ceilalți colegi.

2. Numește o activitate sportivă desfășurată în școală. Motivează alegerea făcută.

3. Prezintă trăsături morale pozitive ale colegului cu care comunică cel mai bine.

4. Marchează cu X ceea ce ți se potrivește.

☐ Ești conducătorul clasei.	☐ Menții ordinea și curățenia.
☐ Ajuți colegii care au nevoie.	☐ Ai grijă de colțul verde.
☐ Scrii bilețele în ore.	☐ Înveți mereu.
☐ Păstrezi lucrurile comune.	☐ Păstrezi lucrurile personale.

5. Subliniază, în patru enunțuri, trăsăturile morale ale unui bun conducător al grupului școlar.

6. Alcătuieste o compunere cu titlul „Eu și colegul meu”, în care să prezinți relația de competiție.

Activitate în perechi

Pe o scară de la 1 la 10, apreciați ordinea însușirilor unui coleg bun: *îngâmfat, modest, încrezător, curajos, bun, nesincer, prietenos, comunicativ, certăreț, tolerant*.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ACTIVITATE ÎN ECHIPĂ – Formați două echipe.

• Andrei îi cere Danei tema la matematică. Ar vrea să copieze. Din cauză că Dana nu este de acord, Andrei, colegul tău, îi adresează cuvinte jignitoare. Observi că între ei doi a apărut un conflict. Cum procedezi?

- a) Te prefaci că nu ai văzut. c) Le explici că e bine să evite un conflict.
b) Consideri că nu trebuie să intervii. d) Altă variantă.

• Irina și Ana sunt împreună mereu. Irina locuiește cu bunica ei. Ana o ajută în multe situații. Din ce grupuri fac parte fetele? Ce părere ai despre atitudinea Anei?

Părerea ta contează!

• Imaginează-ți o școală a viitorului. Cum ți-ar plăcea să fie?

JOC de ROL

DIALOG

Mimați:

- Sunt atent la lecții.
- Respect profesorii.
- Sunt activ la ore.
- Sunt disciplinat.

Un elev mimează atitudinea, celălalt mimează importanța sau lipsa acesteia.

Elevii din clasă corectează.

Cum crezi că e bine, micule cetățean?

Violența în școală

Discutați în grup și propuneți măsuri de prevenire a violenței în școală.

- Ce grup sugerează ilustrațiile?
- Ce activități desfășoară persoanele?

Citim

Citiți în clasă Regulamentul școlar de ordine interioară.
Discutați despre importanța respectării acestuia.

Descoperim

1. Ce reguli sunt menționate în Regulamentul școlar de ordine interioară?
2. Ce alte reguli sunt prevăzute în Regulamentul școlar din școala unde învățați?
3. Ce încălcări ale Regulamentului școlar identificați în imagini?

Activitate în perechi

Cunoașteți Regulamentul școlar?

Propuneți pentru fiecare situație ilustrată, după caz, recompense sau sancțiuni înscrise în acest document al școlii.

Activitate în grup

Răspunde, aruncă mingea, întreabă!

- Colegul care aruncă mingea adresează o întrebare referitoare la conținutul Regulamentului școlar.
- Elevul care prinde mingea formulează răspunsul și adresează o nouă întrebare, mingea ajungând la un alt elev.
- Cei care nu cunosc răspunsul vor ieși din joc.

Reținem

Fiecare persoană face parte dintr-un grup sau din mai multe grupuri.

Apartenența unei persoane la grup presupune **respectarea regulilor** grupului respectiv.

Nerespectarea regulilor dă naștere la dezordine, neînțelegeri și conflicte.

Exersăm

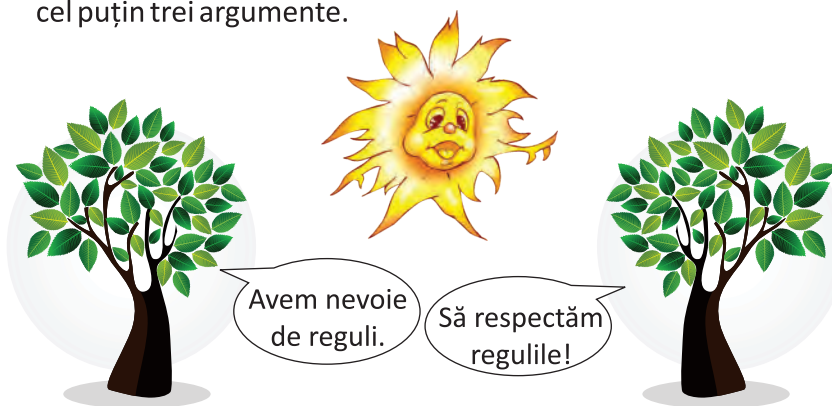
1. Dați exemple de reguli de comportament civic care trebuie respectate:

- în grupul de prieteni;
- în grupul de joacă, în cadrul unui joc;
- în familie;
- în grupul școlar.

Activitate în perechi

PRO SAU CONTRA

Sușineți sau combateți situația sugerată de ilustrație. Folosiți cel puțin trei argumente.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ACTIVITATE ÎN ECHIPĂ. STUDIU DE CAZ

- Analizați cazul dat. Găsiți căi de rezolvare.
- Andrei și Victor sunt elevi în clasa a III-a. Cei doi băieți își pregătesc temele la matematică. Victor îl întreabă pe Andrei, iar acesta îi explică de mai multe ori. Pasiunea lui Andrei este matematica. Este un model pentru colegi. Acordă ajutor tuturor celor care au nevoie. Ușa se deschide. Sosesc părinții. O aduc pe bunica de la spital. Este bolnavă și trebuie să se odihnească după-amiază. Un grup de copii de pe scara blocului vecin ascultă muzică. Se aude foarte tare.
- Voi cum ați proceda dacă ați fi în situația lui Andrei? Andrei îi va ruga să păstreze liniștea. Părinții lui Andrei își vor exprima nemulțumirea. Nu vor lua atitudine.

Păreră ta contează!

Enumeră reguli a căror nerespectare îți pot pune în pericol viața:

- aprinzi lumina dacă simți miros de gaz;
- te îndepărtezi de casă, jucându-te cu persoane necunoscute;
- atingi prizele cu mâinile umede.

ART-telier

- Ilustrează într-un poster aspecte ale unui comportament adecvat în excursie.

Activitate practică

- Realizează o planșă cu regulile ce trebuie respectate la bibliotecă.

Să ne imaginăm

- Alcătuiți un text cu titlul: „O lume fără reguli!“ Prezentați lucrările în fața clasei.

V. RAPORTURILE NOASTRE CU CEILALȚI OAMENI

7. DREPTURI ȘI ÎNDATORIRI ÎN CADRUL GRUPULUI

- Recunoașteți grupul prezentat în imagine.
- Identificați dreptul despre care vorbesc copiii.

Citim

- a) „Un băiețandru negricios, slăbuț iese pe poarta școlii. E Nicolae Bălcescu. Își alege o bucată de alviță și, tocmai când să muște din ea, e luat de guler...
– (...) Îți voi lua alvița, zise Sotea.”

Ion Ghica, *Din anii de școală ai lui Nicolae Bălcescu*

- b) „Am văzut însă și un alt joc de copii. A fost, poate, cel mai cutremurător spectacol. (...) Copilul care era „baba-oarba“ era orb cu adevărat. Unii dintre cei ce fugeau sau, mai exact, încercau să fugă erau șchiopi, altora le lipsea câte un braț. Unul singur, un copilaș blond și firav de vreo 7-8 anișori, nu devenea baba-oarba niciodată: acestuia îi lipseau ambele mâini. (...) Undeva, departe, se auzeau explozii.”

Mircea Sântimbreanu, *De-a baba oarba*

Descoperim

- a) Cu ce scop folosește Sotea violența?
- Cum apreciați acest tip de comportament?
 - Ce atitudine ați fi avut în locul copilului agresat?
- b) Ce efecte poate avea războiul asupra copiilor de pretutindeni?
- În ce măsură se pot bucura de dreptul la protecție copiii în cazul unui conflict armat?
 - Care ar putea fi mesajul copiilor adresat conducătorilor lumii?
 - Ce trebuie să facem pentru a ne putea apăra drepturile?
 - Ce alte drepturi ale copiilor cunoașteți?
 - Descoperiți situații de încălcare a drepturilor copilului.

Reținem

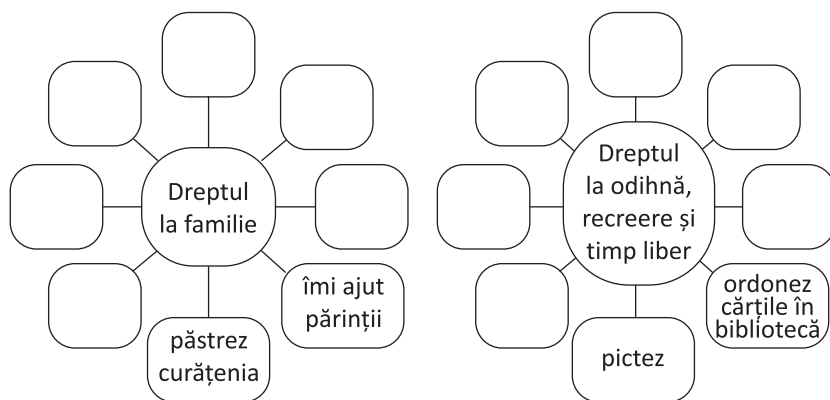
În cadrul fiecărui grup, toate persoanele se bucură de aceleași drepturi, indiferent de rasă, religie, origine, vârstă, sex etc.

Fiecare drept presupune și responsabilități.

Pentru a ne putea apăra drepturile, trebuie mai întâi să le cunoaștem.

Exersăm

1. Scrie responsabilități corespunzătoare drepturilor de mai jos.

2. Dați exemple de cazuri reale de încălcare a drepturilor copilului la care ați fost martori.

Menționați dacă s-au făcut deosebiri de: rasă, etnie, religie, vârstă, culoarea pielii, sex etc.

Activitate în perechi

• Propuneți organizarea unei expoziții cu vânzare pentru a sprijini colegii care au nevoie de ajutor.

• Organizați o expoziție de desene la Clubul copiilor din localitate cu tema: „Drepturile mele în imagini“.

Aplicăm. Ne verificăm

ATELIER – ACTIVITATE ÎN ECHIPĂ

Convenția cu privire la drepturile copilului prevede la articolul 28 dreptul copilului la educație, la învățământ obligatoriu și gratuit. Identificați o situație de încălcare a acestui drept.

Părerea ta contează!

• Relatează o întâmplare reală în care consideri că ai dat dovadă de curaj, apărând un coleg căruia i s-au încălcat drepturile.

JOC de ROL

• Imaginați-vă un dialog despre drepturile copilului, între două personaje literare.

• Ce și-ar putea spune oare?

Cum crezi că e bine, micule cetățean?

• Propune o soluție de rezolvare a problemelor școlare ale copiilor rămași singuri acasă. Cum i-ai putea ajuta?

Vreau să știu!

Convenția cu privire la drepturile copilului apără...

Știați că...

• În anul 2014, pentru prima dată în lume, Premiul Nobel pentru Pace a fost acordat unui copil? Se numește Malala Yousafzi și continuă să lupte pentru dreptul la educație al copiilor.

ART-telier

Realizați un afiș în care să prezentați, la alegere, un drept al copilului.

Portofoliu

Găsește în lecturile literare parcurse, situații de încălcare a drepturilor copilului.

Ce vom face?

- Vom prezenta tradiții și obiceiuri pascale din zona în care locuim.
- Vom desfășura acțiuni cu scop caritabil, ajutând îndrăgitul personaj Iepurașul de Paște să aducă bucurie persoanelor aflate în dificultate.

Cum vom face?

- Stabiliți activitățile pe care le veți realiza.
- Formați echipe de lucru.
- Împărțiți responsabilitățile fiecărei echipe.

SĂRBĂTORILE PRIMĂVERII

- Culegeți din ziare, reviste, lecturi îndrăgite, informații despre tradiții și obiceiuri de Paște.
- Cereți ajutorul bunicilor și al părinților pentru a afla date despre obiceiurile de Paște din localitatea voastră.
- Scrieți pentru revista clasei compuneri cu titlul „Sărbătorile primăverii în familia mea”.

PRIMĂVARA ÎN CÂNTEC, POEZIE, JOC!

- Organizați un spectacol cu scop caritabil:
 - a) interpretați cântece de primăvară, colinde de Florii și cântece specifice sărbătorilor pascale;
 - b) recitați poezii despre acest anotimp;
 - c) dramatizați „La Paști”, de George Topîrceanu;
 - d) citiți scrisori adresate Iepurașului de Paște.

PRIMĂVARA PRIN DESEN ȘI CULOARE

- Realizați o expoziție de desene și ouă încondeiate cu titlul: „Magia primăverii“.

MICUL ANTREPRENOR

- Confecționați obiecte la arte vizuale și abilități practice, pentru o expoziție cu vânzare:
 - a) felicitări de primăvară, folosind tehnicile origami, tangram etc.;
 - b) jocuri de puzzle care să redea imaginea iepurașului de Paște;
 - c) din deșeuri reciclabile, brățări și tablouri cu imagini specifice primăverii.

ȘI TU POȚI!

Donează o carte, o hăinuță, o jucărie!

- Organizați acțiuni de colectare de cărți, rechizite, hăinuțe, jucării etc.
- Folosiți afișe și fluturași pentru a face cunoscute tuturor colegilor aceste acțiuni.
- Colaborați cu Consiliul Elevilor.
- Selectați, în cutii de carton, obiectele colectate.
- Desenați sau lipiți pe cutii autocolante cu imaginea iepurașului de Paște.

CLUBUL MICULUI FOTOGRAF

- Selectați imaginile reușite ale activităților desfășurate.
- Așezați-le în jurnalul clasei.
- Le puteți însoți cu impresii personale ale participanților.

De ce vom face?

- Vom aduce bucurie persoanelor din jurul nostru.
- Vom avea prilejul de a desfășura activități utile.
- Vom folosi rezultatele proiectului la:
 - a) ședințele cu părinții;
 - b) îmbogățirea Jurnalului clasei;
 - c) întâlnirile Consiliului Elevilor.

Recapitulare...
Ce înseamnă oare?

Am venit să învăț cum
comunicați voi, oamenii, ca să îi
pot învăța și pe frații mei să
comuneze mai ușor.

Uite această
carte de comunicare!
Găsești în ea tot ce
trebuie să știi! Toți
membrii grupului școlar o
folosesc! Frații tăi vor citi
și vor scrie corect la
educație civică!

Citiți textul

Perla și punctul
(fragment)

Antonia Maria Ilieș

- Tu ești un pitic! Ce drăguț ești! Ia spune-mi, ce cauți la mine în clasă?
- Am venit să învăț cum comunicați voi, oamenii, ca să îi pot învăța și eu pe frații mei de pe Continentul Piticilor să comunice mai ușor (și scoase din buzunar o cravată).
- Acesta este limbajul vostru!
- Ai ghicit (spuse piticul ridicând din nou cravata).
- Mă poți ajuta să duc și în lumea mea știința semnelor de punctuație (spuse piticul, scoțând coada de pisică)?
- Cum să nu, zise fetița plină de entuziasm.
- Mulțumesc (spuse piticul scoțând iar cravata). Am timp (și scoase o jumătate de covrig, pentru a indica virgula).
- Uite, am să-ți dau această carte de comunicare scrisă de străbunicul meu. Găsești în ea tot ce trebuie să știi despre virgulă, punct, semnul exclamării și al întrebării și multe altele.
- Mulțumesc (spuse piticul scoțând iar cravata din buzunar).
- Cu mare plăcere, spuse Briana. Acum trebuie să plec, începe ora de muzică.
- Piticul era așa de bucuros că le poate duce fraților săi știința semnelor de ortografie și punctuație, încât nici nu-i mai păsa că are de traversat mări, oceane, mlaștini și vulcani până să ajungă acasă.

1. Identifică în textul dat:

TIPURI DE GRUPURI

REGULI ALE GRUPULUI

TIPURI DE RELAȚII

2. Alege varianta corectă, notând în caseta corespunzătoare răspunsului semnul X.

Grupurile sunt formate din persoane care acționează împreună, având un scop comun, interese comune.

Grupurile sunt formate din persoane care au aceeași culoare a pielii.

4. Corectăți textul din cărțile de povești ale piticului.

„albinuța sa dus în poieniță să adune polen ea a găsit foarte multe flori a cules polenul și la dus la stup acolo la depozitat dar peste puțin timp mierea a dispărut atunci albinuța a strigat cu toată puterea suratelor ei a dispărut polenul poate la luat ursul...”

3. Marchează cu X casetele corespunzătoare grupurilor din care faci parte.

familie;

grupul școlar;

grupul de prieteni;

grupul de joacă;

grupul sportiv;

grupul religios;

grupul vocal;

grupul ecologiștilor.

Activitate în perechi

Prezentați:

- un grup din care faceți parte
- membrii grupului
- interesele comune ale grupului
- acțiuni desfășurate
- reguli ale grupului
- situații de încălcare a regulilor grupului
- măsuri luate de conducătorul grupului
- relații existente în cadrul grupului.

Să ne imaginăm

- Prietenii tăi propun activități recreative pentru timpul liber. Membrii grupului au păreri diferite. Cum procedezi?

Activitate în echipe

Scrieți DA sau NU în casetele corespunzătoare relațiilor existente în grupul școlar căruia îi aparțineți.

În clasa noastră, între membrii grupului școlar sunt relații de colaborare.

În clasa noastră, între membrii grupului școlar sunt relații de respingere, de intoleranță.

- Formați două echipe, potrivit aprecierilor făcute. Argumentați, folosind exemple concrete din activitatea clasei.

Împreună suntem mai puternici

Povestește o întâmplare care dovedește că grupul are un rol deosebit în viața fiecărei persoane.

Am înțeles acum ce înseamnă recapitulare.

EVALUARE SUMATIVĂ

PROBĂ SCRISĂ

1. Completează enunțurile date.

Mai multe persoane cu preferințe și preocupări comune formează un

Primul grup din care facem parte este

Membrii unui grup au drepturi și

AUTOEVALUARE: FB – trei enunțuri completate corect; B – două enunțuri corecte; S – un enunț corect.

2. Scrie trei reguli pe care le respecti în cadrul unui joc preferat de tine.

AUTOEVALUARE: FB – trei reguli scrise; B – două reguli scrise; S – o regulă scrisă.

3. Identifică și apoi scrie denumirea fiecărui grup din imagini.

AUTOEVALUARE: FB – trei răspunsuri corecte; B – două răspunsuri corecte; S – un răspuns corect.

4. Notează A (adevărat), dacă afirmația este adevărată sau F (fals) dacă afirmația este falsă..

O persoană poate face parte din mai multe grupuri.

Între persoane nu există conflicte.

Membrii unui grup trebuie să se respecte și să se ajute reciproc.

AUTOEVALUARE: FB – trei situații notate corect;
B – două situații notate corect; S – o situație notată corect.

5. Stabilește corespondențe între drepturi și îndatoriri.

(A)

- dreptul de a avea o familie
- dreptul la educație
- dreptul de a fi protejat împotriva violenței
- dreptul la informare culturală

(B)

- îndatorirea de a respecta cartea
- îndatorirea de a nu fi violent
- îndatorirea de a-i respecta pe părinți
- îndatorirea de a învăța

AUTOEVALUARE: FB – realizează corect trei corespondențe;
B – realizează corect două corespondențe; S – realizează corect o corespondență.

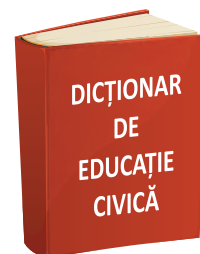
PROBĂ ORALĂ. ACTIVITATE PE GRUPE

FB	• • •
B	• •
S	•

1. Elevii clasei a III-a și-au propus să realizeze un minidicționar folosind termeni specifici educației civice.

Numiți numai termenii care pot face parte din minidicționar.

sumă produs toleranță narativ cooperare respect

2. Citiți textul.

Războiul pentru cuvânt (fragment)

Povestea frindelului, Andrew Clements

Școala era locul perfect pentru lansarea noului cuvânt și, fiind un eveniment istoric major, Nick voia ca operațiunea să înceapă la materia potrivită: ora a șaptea, limba engleză.

Nick a ridicat mâna imediat după ce s-a sunat de intrare și a zis:

– Doamnă Granger, mi-am uitat frindelul.

John, care stătea trei rânduri mai încolo, a intervenit:

– Am eu unul în plus, Nick, și ți-l pot împrumuta.

Pe urmă John a căutat de zor prin ghiozdan, dându-se în spectacol.

– Adică așa cred, că am un frindel în plus. I-am spus mamei să-mi dea trei sau patru. Sunt sigur că ieri aveam un frindel în plus, dar se poate să-l fi... uite, da... aici era.

Apoi John i l-a aruncat lui Nick, dându-se în spectacol, iar Nick l-a lăsat intenționat să cadă. Pe urmă s-a dat în spectacol căutându-l. (...)

• Răspundeți la următoarele întrebări:

a. Din ce grup fac parte copiii?

b. Ce situații de încălcare a regulilor grupului școlar sunt prezentate în text.

c. Ce sancțiuni ar putea primi cei doi elevi pentru nerespectarea regulilor clasei?

• Exprimați-vă părerea completând oral enunțurile.

a. Apreciez/nu apreciez pentru că

b. Dacă aș fi fost în locul lui Nick, aș fi

c. Un proverb potrivit pentru acest text este

Citește textul.

Cât durează o călătorie pe jos în jurul lumii?

Rosie Swale-Pope *a făcut înconjurul lumii alergând*

Nu știu cât îi trebuie cuiva să facă înconjurul lumii la pas, dar mie mi-a luat 1 789 de zile, alergând. Am purtat 53 de perechi de pantofi!

A fost o călătorie în scopuri caritabile, pe care am făcut-o după moartea soțului meu. Mă bucur că am dus-o la bun sfârșit. Am învățat foarte multe lucruri despre oameni, animale, păduri și, bineînțeles, despre mine.

Am avut o experiență de neuitat, când am ajuns într-o pădure din Siberia, unde am întâlnit o haită de lupi. Siberia este cel mai izolat loc de pe pământ – o lume de o frumusețe desprinsă parcă din povești, dar cu ierni extrem de aspre.

Într-o noapte, cum stăteam în cort, am auzit un zgomot CIUDAT. După câteva clipe, un lup și-a vârât capul în cort, întinzându-și apoi labele-i mari; zăpada topită de pe blană îl făcea să pară înveșmântat în diamante. Apoi a ieșit și s-a făcut nevăzut.

Haita de lupi m-a urmat de la distanță timp de zece zile, dar nu s-a apropiat deloc de mine și nu mi-a făcut niciun rău. Mi-am amintit atunci că adesea lupii îi apără pe oameni.

Și oamenii pe care i-am cunoscut au fost deosebiți, PRETUTINDENI. Îmi amintesc ce sperietură am tras odată, când un bărbat din Rusia, un pădurar pe nume Alexei, a alergat după mine cu un topor. De fapt, voia să-mi dea o bucată de pâine, gândindu-se că-mi era foame.

Și am reușit. Am înconjurat întreaga lume. Pe lespezile din curtea casei mele din Tenby (Țara Galilor) sunt gravate două urme de picior: prima a fost gravată când am pornit în această călătorie, iar cealaltă, când m-am întors. Între ele sunt 32 000 de kilometri.

Îți mulțumesc pentru întrebarea ta excelentă. Și nu uita: URMEAZĂ-ȚI VISUL, oricare ar fi el!
Mult succes!

Întrebări mari de la cei mici... la care răspund niște oameni foarte importanți – antologie întocmită de Gemma Elwin Harris

DIFERIȚI DAR EGALI...

Acceptarea părerilor diferite de ale noastre

Îndemnul adresat copiilor

Calitatea de a face bine

Dorința de a afla lucruri noi despre oameni, plante, animale

Dorința de a ști mai multe despre propria persoană

Întâlnirea cu grupul școlar

Respectul pentru cei din jur

Activitate în grup

- Formați grupuri mici, de câte trei, patru elevi.
- Fiecare grup prezintă, la alegere, un subiect sugerat de imaginile date.
- Exprimați-vă părerea despre felul în care autoarea răspunde copiilor.

Părerea ta contează!

- „Și nu uita: URMEAȘĂ-ȚI VISUL, ORICARE AR FI EL!“
- Pornind de la îndemnul autoarei, vorbește despre visul tău.
 - Ce crezi că trebuie să faci pentru a-l realiza?

Un cântec se face Pământul

- Să ne imaginăm că participați la o întâlnire cu autoarea.
- Ce întrebări i-ați adresa?
- Formați grupuri, potrivit pasiunilor, preferințelor voastre.
- Rezolvați cerințele date, potrivit grupului pe care l-ați ales.

Adresați un mesaj de mulțumire autoarei.

Ilustrați conținutul lecturii.

Realizați un calendar ecologic, cuprinzând Ziua Mondială a Pământului, Ora Pământului, Ziua Mondială a Apei etc.

Compuneți o problemă folosind date din text.

Interpretați o strofă din cântecul „Să cânte lumea“ (Grupul Miracol).

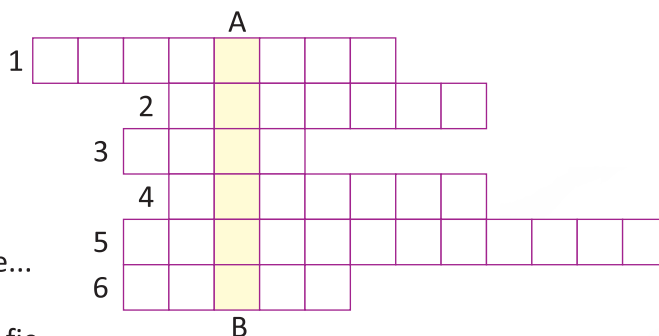
Prezentați jocul SALUT, PRIETENE!
Salutați în toate limbile cunoscute de voi.

REBUS

Rezolvați rebusul cu tema: „Diferiți, dar egali“.
Veți descoperi pe verticala A-B ce sunteți.

1. Oamenii sunt...
2. Primul grup din care facem parte este...
3. Orice persoană are un...
4. Trăsătura morală opusă lipsei de respect este...
5. Trăsătura morală opusă minciunii este...
6. Pentru a reuși, membrii unui grup trebuie să fie...

Citește textul.

Heidi, fetița munților
(fragment)

Johanna Spyri

Plante parfumate dansau în soare și în foșnetul copacilor.

Bunicul se pregătea s-o mulgă pe Lebăduța.

Clara și Heidi mâncau cu o poftă și o bucurie copilărească. Clara era deja pe munte de trei săptămâni. De câteva zile, bunicul îi spunea în fiecare dimineață:

– Nu vrea micuța să încerce să stea câteva clipe în picioare?

Clara nu putea face nici măcar un pas din cauza paraliziei care o ținea în scaunul ei cu rotile.

– Pune-ți cu fermitate picioarele pe pământ, i-a sugerat Heidi. Sunt convinsă că o să te doară mai puțin după asta.

Clara, ezitând, i-a urmat sfatul și a făcut apăsător mai întâi un pas, apoi altul. Apoi și-a ridicat piciorul și a continuat.

– Pot s-o fac, Heidi! Privește! Privește! Pot să fac pași adevărați.

Heidi nu mai putea de bucurie.

1. Identifică în textul dat:

Personajele

Trăsături morale pozitive

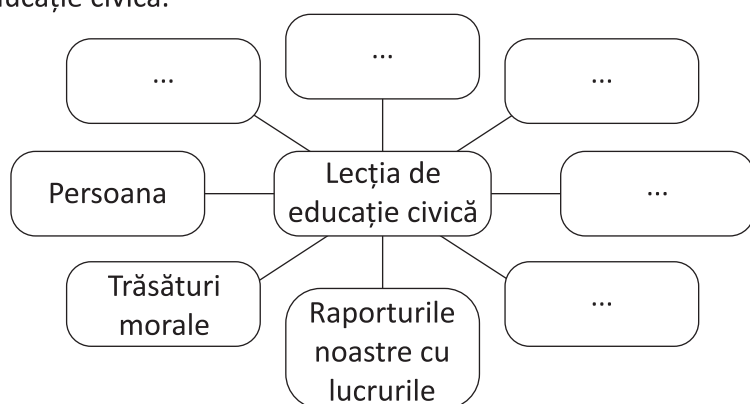
Plante

Lucruri

Acțiuni specifice persoanei

Animale

2. Completează, potrivit imaginii date, conținuturi parcurse la educație civică.

3. Precizează care dintre afirmații sunt adevărate **A** și care sunt false **F**.

- Orice persoană are identitate proprie.
- Andrei are multe drepturi, dar nicio îndatorire.
- Plantele și animalele nu sunt persoane.
- Anul acesta am făcut mai multe fapte bune.

4. Exprimă-ți acordul **DA** sau dezacordul **NU**, în situațiile date:

- Vreau să ajut persoanele aflate în suferință.
- Ignor ceea ce se întâmplă în jur.
- Admir persoanele care reușesc să învingă un handicap.

Activitate în echipe

Formați trei echipe.

- Prezentați imagini ale activităților desfășurate în cursul anului școlar.

Expuneți imagini din jurnalul clasei.

- Realizați o expoziție cu lucruri create la ora de arte vizuale și abilități practice.
- Discutați despre faptele bune pe care le-ați făcut în acest an școlar. Comentați proverbul: *Copilul inimos e ca un pom frumos.*

Părerea ta contează!

Marchează cu **X** ceea ce crezi că ai învățat cu ajutorul acestui manual:

- Știu ce înseamnă să fiu persoană.
- Cunosc trăsăturile morale ale persoanei.
- Am un comportament adecvat în raporturile cu celelalte persoane.
- Mă preocupă mai mult atitudinea mea față de lucruri, plante, animale.
- Sunt mai atent la vocea mediului înconjurător.
- Ce ai dori să mai spui?

JOC de ROL

Ne jucăm, împreună repetăm

- Extrageți, dintr-un săculeț câte un număr.
 - Interpretați situația relațională corespunzătoare numărului extras.
1. Ești ales șeful clasei. Cum reacționezi?
 2. Negociezi regulile unui joc. Cum procedezi?
 3. Vrei să convingi părinții să te lase în tabără. Ce le spui?
- Dați și alte exemple.

Să reflectăm!

Citește textul.

Imaginație creatoare (fragment)

Mircea Sântimbreanu

Oficial era în vacanță de 24 de ore. Pentru el însă, pentru Emil, vacanța începea peste două ore și... 18 minute. Odată cu plecarea trenului din Gara de Nord. Două ore și 18 minute? Enorm!

Și parcă n-avea să-l aștepte în gară prietenul său, Costel Bigică, bunul său prieten cu care se cunoscuse în urmă cu un an la mare, în tabăra de la Năvodari?

Uf! Băiatul nu-și mai găsea astâmpărul. Ce putea să mai facă să treacă timpul?

– Prima temă pentru prima oră... în toamnă: „Cum mi-am petrecut vacanța“.

Ura! De ce să aștepte până la toamnă?

Activitate în perechi

- Exprimați-vă părerea despre comportamentul băiatului.

Ce pot face în timpul liber?

- Alege, dintre activitățile de mai jos, pe cele preferate.

tenis

calculator

pictură

pescuit

teatru

TV

bicicletă

drumeții

șah

căsuțe pentru
păsări

îngrijit
animale

curățenie

- Adăugați și alte activități preferate.
- Fotografați locuri vizitate, monumente istorice, frumuseți ale naturii.
- Păstrați imaginile în **Jurnalul de vacanță**.

STUDIU DE CAZ

Victor și Ioana sunt frați.

Ioana citește mult în timpul liber. Își notează în jurnalul de lectură: titlul, autorul, personajele, trăsături morale, așa cum reies din faptele săvârșite de eroii din cărți.

Victor preferă să-și petreacă timpul liber în fața calculatorului. Nu are timp să discute nici cu membrii familiei.

- De ce credeți că nu citește Victor?
- Cum l-ați putea convinge pe băiat de avantajele lecturii?
- Ce ar putea face familia în acest caz?
- Recomandați-i o carte.

1. Însemnează cu X numai activitățile caracteristice persoanelor.

☐ muncesc	☐ comunică
☐ se înmulțesc	☐ gândesc
☐ vorbesc articulat	☐ se hrănesc

Autoevaluare. FB – însemnează corect trei situații; B – însemnează corect două situații; S – însemnează o situație.

2. Scrie trei enunțuri în care prezinți trei trăsături morale pozitive ale membrilor grupurilor din care faci parte.

Autoevaluare: FB – scrie corect trei enunțuri; B – scrie corect două enunțuri; S – scrie corect un enunț.

3. Marchează cu X situațiile care dovedesc că ești respectuos.

☐ Salut cu mâinile în buzunar.	☐ Ascult sfaturile părinților.
☐ Vorbesc cu gura plină.	☐ Ajut ori de câte ori este cazul.
☐ Îmi respect cuvântul dat.	☐ Alerg pe stradă, apoi pe trotuar.

Autoevaluare: FB – marchează corect trei situații; B – marchează corect două situații; S – marchează o situație.

4. Realizează corespondențe între lucruri și meserii.

Autoevaluare: FB – trei corespondențe; B – două corespondențe; S – o corespondență.

5. Propune trei măsuri de protejare a plantelor și animalelor pe cale de dispariție.

Autoevaluare: FB – trei situații; B – două situații; S – o situație.

6. Scrie câte trei îndatoriri pe care le presupun:

- dreptul la educație;
- dreptul la odihnă, recreere și timp liber

Autoevaluare: FB – șase situații; B – patru situații; S – două situații.

AUTOEVALUARE

Citește textul.

O vizită la muzeu

Împreună cu ceilalți colegi am vizitat Muzeul Păpușilor.
Cu emoție, am privit atent sute de păpuși îmbrăcate în costume naționale românești, dar și din alte zone ale lumii.
Păreau desprinse dintr-un vis.
Am ascultat cu interes informațiile comunicate de muzeograf.
În curtea muzeului am admirat florile multicolore.
Am văzut, printre ierburi, un arici.
A fost o zi minunată!

1. Scrie trei reguli de comunicare pe care le respecti la muzeu.

F.B. – scrie corect trei reguli; B. – scrie corect două reguli;
S. – scrie corect o regulă.

2. Prezintă, în trei enunțuri:

- o formulă de adresare la începutul dialogului cu un muzeograf;
- o formulă de încheiere a dialogului;
- un mesaj despre lucrurile din muzeu.

F.B. – trei enunțuri; B. – două enunțuri; S. – un enunț.

3. Indică, prin corespondență, emoția potrivită persoanei tale, în situațiile date:

Domnul profesor a evidențiat comportamentul tău.

Ai întâlnit ursul în pădure.

Un coleg a lovit ariciul ascuns în iarbă.

O persoană necunoscută a strivit florile din curtea muzeului.

F.B. – realizează corect trei corespondențe;
B. – două corespondențe; S. – o corespondență.

4. Alege enunțurile care exprimă atitudinea ta:

- Respect costumele naționale de pretutindeni.
- Consider că numai costumul popular românesc trebuie admirat.
- Nu ating exponatele din muzeu.
- Vreau să știu cât mai mult despre lucrurile din muzee.

F.B. – alege corect trei enunțuri; B. – alege corect două enunțuri; S. – alege corect un enunț.

5. Imaginează-ți că într-un muzeu al viitorului regăsești manualul tău de educație civică.

- Redactează un text în care să precizezi:
a) ce ți-a plăcut în acest manual;
b) ce nu ți-a plăcut;
c) ce ai fi dorit să mai conțină.

F.B. – rezolvă corect trei cerințe; B. – rezolvă corect două cerințe; S. – rezolvă corect o cerință.

DICȚIONAR

a argumenta – a susține, a dovedi, a demonstra

arbore genealogic – reprezentare care înfățișează gradul de înrudire al membrilor unei familii

atitudine – fel de a fi sau de a se comporta

brav – viteaz, curajos, îndrăzneț

caritabil – milos, generos

ciudat – neobișnuit, curios, bizar

competiție – concurs, întrecere

compasiune – milă, compătimire

conduită – comportare

conflict – neînțelegere, dezacord, ceartă

convenție – înțelegere, acord

decizie – hotărâre luată de o persoană sau de un grup

ecologie – știința care se ocupă cu studiul legăturii dintre organisme și mediul în care se dezvoltă și trăiesc

ecologist – persoană care ajută mediul ambiant

grup social – colectivitate formată din persoane unite prin activități și interese comune

lider – conducător

a motiva – a arăta motivele unui fapt, ale unei atitudini

muniție – armament, provizii

a năvădi – a invada, a cuprinde din toate părțile

a păgubi – a pierde

performanță – realizare deosebită într-un anumit domeniu

poluare – degradarea mediului înconjurător cu substanțe toxice

preferință – alegere, opțiune

primejdie – amenințare, pericol

protecție – apărare, ocrotire, sprijin

raport – legătură, relație

recompensă – răsplată

regulament – totalitatea măsurilor pentru a se menține o anumită ordine

relație – legătură

rezervație – teritoriu ocrotit de lege pentru protejarea unor specii de plante și animale rare

risc – posibil pericol

sancțiune – pedeapsă

scop – țintă, obiectiv

simbol – semn, obiect, ființă, imagine care sugerează o însușire, un sentiment

soartă – destin

solidaritate – legătură, unitate, înfrățire, sentiment care îi determină pe oameni să-și acorde ajutor reciproc

toleranță – acceptarea părerilor și comportamentelor diferite de ale noastre, îngăduință, indulgență

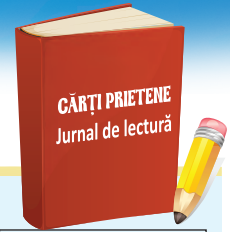
trândav – leneș

urgie – nenorocire, dezlănțuire violentă de forțe ale naturii

Lecturi literare suplimentare

- Realizează un Jurnal de lectură potrivit modelului dat.

Titlul lecturii	Autorul	Locul și timpul desfășurării acțiunii	Personajele	Trăsături morale pozitive	Impresii personale
Recreația mare	Mircea Sântimbreanu				
Amintiri din copilărie	Ion Creangă				
File din cartea naturii	Ion Agârbiceanu				
Din lumea celor care nu cuvântă	Emil Gârleanu				
Unde fugim de acasă?	Marin Sorescu				
Prințul Miorlău	Nina Cassian				
Fabule	Alexandru Donici				
Cuore, inima de copil	Edmondo de Amicis				
Heidi, fetița munților	Johanna Spyri				
Povestea frindelului	Andrew Clements				
Dragonul tatălui meu	Ruth Stiles Gannet				
Întrebări mari de la cei mici... la care răspund niște oameni foarte importanți	Gemma Elwin Harris				

- Ilustrează comportamente corecte, atitudini pozitive ale personajelor.

FILE DE CONCURS – FAPTE BUNE PE CĂRĂRILE VACANȚEI...

- Și tu poți! Notează fapte bune prin care ai adus bucuria pe chipurile persoanelor din jur.
- Prezintă-le în cadrul concursului pe care-l veți organiza la începutul anului școlar următor.